

DOSAR Nr. CEC-10APr/11

**ÎN FAȚA COMISIEI ELECTORALE CENTRALE
A REPUBLICII MOLDOVA**

REFERINȚA

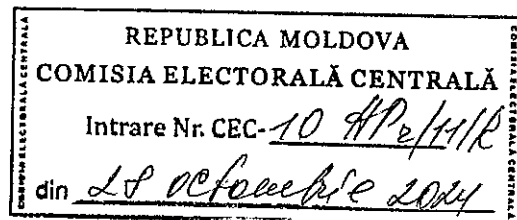
**reprezentantului candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova,
desemnat de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”,
doamna Maia SANDU**

Av. Eduard DIGORE

REFERITOARE LA

**CONTESTAȚIA nr. CEC-10APr/11 din 26.10.2024 a candidatului la funcția
de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul
Socialiștilor din Republica Moldova”, domnul Alexandr Stoianoglo**

Chișinău, 28.10.2024

Stimată doamnă Președintă,

Subsemnatul, Eduard Digore, în calitate de reprezentant al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, doamna Maia SANDU, înaintez prezenta **Referință** la contestația candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” domnul Alexandr Stoianoglo, prin care **S O L I C I T** Comisiei Electorale Centrale să dispună:

In primis,

1. Declararea contestației nr. CEC-10APr/11 din 26.10.2024 a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” domnul Alexandr Stoianoglo, ca fiind inadmisibilă (în temeiul art. 93 și 98 alin. (4) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022);

In secundis,

2. Respingerea contestației nr. CEC-10APr/11 din 26.10.2024 a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” domnul Alexandr Stoianoglo, ca fiind neîntemeiată.

I. INADMISIBILITATEA CONTESTAȚIEI

1. Candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, domnul Alexandr Stoianoglo a depus în data de 26 octombrie 2024 o contestație pe marginea acțiunilor concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” și a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dna Maia Sandu.

2. În continuare, contestatarul susține că, în ziua de 25 octombrie 2024, în incinta mai multor blocuri de locuit au fost depistate pliante comandate de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu informație ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova dl Alexandr Stoianoglo. La fel, contestatarul indică faptul că pliantul prezentat în calitate de probă conține inserate specificațiile privind transparența acestuia, denumirea concurentului electoral, data tipăririi, tirajul materialului, etc.

3. În opinia contestatarului „conținutul materialului de agitație este unul fals, denigrator și instigă la ură, ceea ce Codul electoral interzice a fi utilizat în calitate de material electoral” – citat închis.

4. În contestație se mai arată că prin acest material electoral concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” ar face următoarele afirmații: „*STOIANOGLO – UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT*”. În continuare, autorul contestatarul susține că afirmația respectivă este una populistă, fără un substrat factologic suficient, reprezintă atac la persoană prin inducerea unor percepții false, pe care persoana care le invocă nu le-ar putea demonstra în cadrul unui proces de judecată în contradictoriu.

5. Din conținutul argumentelor invocate în contestație desprindem că sunt preluate anumite texte din pliantul contestat și prezentate criticile pe marginea acestora. Astfel, cu referire la textul „Ce putem pierde dacă bandiții revin la putere: Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună mâna pe țară, să se răzbune pe toți care le stau în cale și să facă haos”, autorul contestației afirmă că „este o informație falsă, care nu doar atentează *la onoare și demnitatea candidatului dl Alexandru Stoianoglo*, dar și nu ține de competențele Președintelui Republicii Moldova împiedicarea sau neîmpiedicarea „*revenirii*” „*bandiților*” în Republica Moldova, ci a organelor de urmărire penală care sunt separate de instituția prezidențială și nu pot fi influențate de Președinte” – citat închis.

6. Mai reiterează contestatarul că „este o informație falsă textul: „Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina”, or, nu există substrat normativ care ar permite Președintelui Republicii Moldova să „*vândă*” Moldova ca la licitație” – citata închis.

7. De asemenea, autorul contestației ține neapărat să vină cu precizări pe marginea textului: „Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar tinerii o să fugă din țară”. Respectiv, potrivit contestației se relevă că „Cetățenii Republicii Moldova călătoresc în Spațiul Schengen fără vize din 28 aprilie 2014, regim bazat pe Regulamentul (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului UE din 14 noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viza pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație (<https://mfa.gov.md/ro/file/5100>). În acest context, se poate face cu certitudine afirmația că Alexandr Stoianoglo a fost una din persoanele, datorită căruia acest lucru este posibil acum, deoarece el a fost unul din persoanele care a promovat și a votat în Parlament ratificarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.” În rezultat, conchide autorul contestației că este „un fals ordinar informația precum de alegerea președintelui – fie Maia Sandu, fie Alexandr Stoianoglo depinde libera circulație „în țările europene” așa cum pretinde concurentul electoral PAS. La fel, evoluția relațiilor comerciale este una continuă și nu ține de alegerea sau nealegerea candidatului Maia Sandu la funcția de Președinte al Republicii Moldova.” – citat închis.

8. Totodată, contestatarul apreciază că fraza „Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est” este lipsită de substrat factologic, care, însă, *atentează la reputația profesională a candidatului vizat*. Făcând trimitere și la alte texte din pliantul contestat, autorul contestației susține că „toate cele relatate reprezintă falsuri ordinare care *atentează și la onoarea, demnitate și reputația profesională* candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Alexandr Stoianoglo” – citat închis.

9. Potrivit dispozițiilor **art. 93 alin. (1) Cod electoral nr. 325/2022**, „Organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației. Dacă este inadmisibilă, contestația se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral”.

10. În continuare, conform prevederilor **art. 93 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022**, se enumeră cazurile cele mai frecvente (în special) pentru care contestația se declară inadmisibilă, însă nefiind o listă exhaustivă a acestora, respectiv, pot fi completate și cu alte cazuri stabilite de același capitol XIII din cod.

11. Prin urmare, având în vedere argumentele formulate și solicitările înaintate de contestatar, care în mare parte insistă asupra constatării caracterului fals și defăimător al conținutului materialului electoral contestat, reținem că **această competență nu aparține organelor electorale**. Mai mult, autorul contestației invocă faptul că mai multe texte/fraze din conținutul pliantului prezentat *atentează și la onoarea, demnitate și reputația profesională* candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Alexandr Stoianoglo. Astfel, este absolut judicios că legislația electorală a stabilit în mod expres procedura judiciară aplicabilă în cazul acțiunilor (contestațiilor) prin care se invocă încălcarea drepturilor *la libera exprimare, precum și cele care vizează garantarea echilibrului între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie, înaintate în perioada electorală*.

12. Potrivit dispozițiilor **art. 14 alin. (1) al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare** *“Cauzele cu privire la defăimare se examinează în procedură contencioasă conform prevederilor prezentului capitol și ale Codului de procedură civilă”*.

13. În aceste condiții, relevăm că potrivit **art. 98 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022**, *„Acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare, precum și a unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie, înaintate în perioada electorală se examinează de instanța de drept comun conform Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art. 100.”*

14. Mai mult, autorul contestației în susținerea revendicărilor formulate citează prevederile Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare. Însă, așa cum prescrie norma art. 98 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022, subiecții, inclusiv candidații la alegere, care se consideră lezați prin răspândirea informațiilor false și defăimătoare, în particular cele care le-ar fi lezat onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională, urmează să se adreseze în instanța de drept comun.

15. În contextul celor precizate, ținem să accentuăm faptul că Comisia Electorală Centrală **nu poate să își depășească competențele** și să examineze contestații care nu intră în competența sa directă, în cazul de față ale instanței de drept comun.

16. Cu referire la determinarea competenței în examinarea contestațiilor, relevante aspectului sesizat sunt prevederile **art. 53 din Codul administrativ nr. 116/2018**, potrivit cărora competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor

din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative. La fel, **art. 57 alin. (1) al aceluiași cod** prevede că activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

17. În aceste condiții, se impune sublinierea faptului că examinarea cauzelor care vizează presupusele încălcări ale *dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie*, ar trebui să facă obiectul unei acțiuni judiciare separate, adresată instanței de drept comun.

18. Drept urmare, considerăm că atribuțiile Comisiei se limitează strict la supravegherea procesului electoral și la garantarea respectării regulilor stabilite prin legislația electorală. Așadar, contestația formulată nu poate fi admisă spre examinare în această formă și urmează a fi declarată inadmisibilă din punct de vedere procedural și legal.

19. Astfel după cum reiese din dispozițiile **art. 101 alin. (2) lit. a) Cod electoral nr. 325/2022**, organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să o declare inadmisibilă.

20. Potrivit dispozițiilor **pct. 15 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală (HCEC nr.1128/2023)** „Membrul raportor verifică dacă contestația întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 93 din Codul electoral nr. 325/2022. În cazurile prevăzute de art. 93 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, contestația se declară inadmisibilă prin hotărâre a organului electoral ...”.

21. În consecință, potrivit art. 93, art. 98 alin. (4) și art. 101 alin. (2) lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022, contestația urmează a fi declarată inadmisibilă, prin adoptarea unei hotărâri de către Comisie sau oferirea unui răspuns contestatarului în acest sens.

II. FONDUL CONTESTAȚIEI

22. În cazul în care Comisia va considera că sunt întrunite condițiile de admisibilitate a Contestației, după verificarea amănunțită a argumentelor enunțate *supra*, cât și celor verificate *ex officio*, cerem Comisiei, la examinarea fondului Contestației, să ia în considerare următoarele circumstanțe de fapt și de drept:

23. Contestatarul indică asupra faptului că „informațiile incluse în pliantul contestat sunt false și defăimătoare, care nu doar atentează *la onoare și demnitatea candidatului dl Alexandru Stoianoglo*, dar și nu țin de competențele Președintelui Republicii Moldova împiedicarea sau neîmpiedicarea „*revenirii*” „*bandiților*” în Republica Moldova, ci a organelor de urmărire penală care sunt separate de instituția prezidențială și nu pot fi influențate de Președinte”.

24. De fapt, în argumentarea încălcărilor pretinse, contestatarul citează mai multe texte din conținutul pliantului prezentat și reiterează poziția că „toate cele relatate reprezintă falsuri ordinare care *atentează și la onoarea, demnitate și reputația profesională* candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, dl Alexandru Stoianoglo”. În opinia contestatarului, mesajele

invocate contravin prevederilor art. art. 70 alin. (1), (2) și (8) din Codul electoral nr. 325/2022 și art. 2, 3 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare”.

25. Contestatarul solicită următoarele:

1) a examina în ședință publică prezenta contestație și a o declara ca fiind admisibilă;
2) a constata ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

3) a identifica faptul unor altor tiraje ale materialului similar tipărit;

4) a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

5) a interzice concurentul electoral PAS răspândirea în continuare a materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL, precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

6) a obliga concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

7) a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3).

26. Negăm cu desăvârșire acuzațiile ridicate în contestație și solicităm respingerea contestației ca fiind nefondată.

27. Astfel după cum reiese din dispozițiile **art. 101 alin. (2) lit. c) Cod electoral nr. 325/2022**, organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte următoarele soluții: **c) să respingă contestația ca fiind neîntemeiată.**

28. În primul rând, negăm că ar exista vreo încălcare a prevederilor legale în materie electorală în activitatea dnei Maia SANDU în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

29. Pe de altă parte, așa cum s-a menționat *supra*, organelor electorale le revine competența de a examina contestațiile privind modalitatea de pregătire și/sau plasare a publicității electorale, inclusiv privind conținutul acestor materiale publicitare, în limitele și condițiile stabilite de Codul electoral nr. 325/2022. Respectiv, aceste limite și condiții sunt stabilite în mod expres de prevederile **art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022**, care vizează în particular momentul începerii campaniei electorale, existența specificațiilor privind transparența materialelor de publicitate electorală, interdicția utilizării imaginilor ce reprezintă culte religioase sau părți componente ale acestora, persoane oficiale străine, instituții de stat sau autorități publice de peste hotare, organizații internaționale, precum și atributele partidelor politice declarate neconstituționale, etc..

30. Prin urmare, în condițiile în care se solicită verificarea conținutului materialului publicitar electoral contestat prin prisma „caracterului fals și defăimător”, iar, în consecință

pretinderea „lezării onoarei, demnității și reputației profesionale”, reiterăm că această poziție depășește limitele controlului de conținut și formă al materialelor electorale efectuat în cadrul procedurii administrative electorale.

31. Admiterea unei astfel de abordări ar prezuma că orice expunere sau critică adusă calităților politice, profesionale și personale ale candidaților/contracandidaților în cadrul programelor electorale sau materialelor publicitare electorale poate fi tratată ca atentare la onoarea, demnitatea și reputația profesională a candidatului. În aceste circumstanțe, s-ar pierde *esența* agitației electorale, scopul căreia este de a prezenta programele electorale și calitățile profesionale ale candidaților, inclusiv prin comparație cu alți contracandidați, în vederea determinării alegătorilor să își dea votul.

32. Evident că orice scrutin electoral se desfășoară în *condiții de competitivitate* între principalii actori ai procesului electoral – concurenții electorali. Astfel, că efectuarea campaniei electorale de către candidații în alegeri presupune atât evidențierea calităților și abilităților forte proprii ale acestora, cât și aducerea criticii vizavi de activitățile desfășurate de contracandidați. Prin urmare, materialul contestat nu conține critici de natură să aducă atingere onoarei, demnității și reputației profesionale ale candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, domnul Alexandr Stoianoglo.

33. Materialul electoral contestat nu conține limbaj licențios sau injurii care lezează onoarea și demnitatea unei anumite persoane, în particular a contestatarului. Singura critică adusă candidatului prin pliantul contestat, ar fi faptul că candidatul Alexandr Stoianoglo este **considerat „slab”** (aceasta, în sine ar comporta cu adevărat anumite pericole pentru societate și mandatul de Președinte al Republicii Moldova), iar remarca în sine, nu constituie temei pentru a pretinde lezarea onoarei, demnitatea și/sau reputația profesională a acestuia.

34. În același timp, candidații în alegeri înțeleg și conștientizează că abilitățile și calitățile profesionale ale acestora pot fi supuse criticii, iar în cazul în care exercită sau au exercitat funcții publice, acțiunile și conduita acestora poate fi apreciată și prin prisma acestui statut.

35. Potrivit dispozițiilor art. 32 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, *oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.*

36. Libertatea de opinie este definită drept libertatea fiecărei persoane de a adopta, în orice domeniu, atitudinea intelectuală aleasă de ea, fie că este vorba de o atitudine interioară, de gânduri proprii sau de luare de poziție în public. Cu alte cuvinte, **este libertatea persoanei de a gândi și a spune ceea ce consideră că este adevărat.**

37. Potrivit art. 3 al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare : (1) *Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.* (2) *Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează.* (3) *Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare*

într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.(4) Restriângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

38. Potrivit art. 10 din Convenție – Libertatea de exprimare „1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare”.

39. Astfel, Articolul 10 din CEDO garantează oricărei persoane dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

40. În interpretarea pe care a dat-o art. 10 din Convenție, Curtea a declarat că „libertatea de exprimare constituie unul dintre fundamentele unei societăți democratice, una dintre condițiile esențiale pentru progresul său și dezvoltarea fiecărei persoane” (*Handyside împotriva Regatului Unit, pct. 49*).

41. CtEDO a subliniat în repetate rânduri importanța acestui articol, care este valabilă nu doar pentru „informații” sau „idei” primite favorabil sau considerate inofensive ori indiferente, ci și pentru cele care rănesc, șochează sau îngrijorează; asta necesită pluralismul, toleranța și deschiderea, fără de care nu există „societate democratică” (*Observer și Guardian împotriva Regatului Unit, pct. 59*).

42. Mai mult ca atât, criticile aduse unui candidat la cea mai înaltă funcție în stat, contribuie la o dezbatere de interes general.

43. În această privință, potrivit practicii sale constante, Curtea a statuat că art. 10 § 2 din Convenție lasă prea puțin loc pentru restrângeri ale libertății de exprimare în domeniul discursului politic sau al chestiunilor de interes general (*Castells împotriva Spaniei, pct. 43; Wingrove împotriva Regatului Unit, pct. 58*). În opinia Curții, se referă la un *interes general* chestiunile care afectează publicul într-o asemenea măsură încât acesta poate să se intereseze în mod legitim de așa ceva, care îi stârnesc atenția sau îl preocupă în mod semnificativ, în special pentru că acestea privesc bunăstarea cetățenilor sau viața comunității. Acest lucru este valabil și

pentru chestiuni care pot să genereze o mare controversă, care privesc o temă socială importantă sau care se referă la o problemă despre care publicul ar avea un interes să fie informat [*Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy împotriva Finlandei* (MC), pct. 171].

44. CtEDO a recunoscut un astfel de interes, de exemplu în cazul în care publicația se referă la comunicarea de informații privind starea de sănătate a unui candidat la instanța supremă a statului (*Éditions Plon împotriva Franței*, pct. 44);

45. **Art. 10 din Convenție** protejează nu numai conținutul informațiilor și ideilor, ci și forma în care acestea sunt exprimate, a se vedea cauza (*Nikula vs Finlanda*, 2002).

46. **Jurisprudența CtEDO**, face referire la faptul că, sintagma „judecată de valoare fără substrat factologic suficient” mai este numită și „opinii excesive”. În acest sens, judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, progresiste sau reacționare, etc. **Acestea nu pot fi dezmințite prin hotărârea instanței de judecată, ele pot fi doar dezbătute prin polemică, prin replică, etc.**

47. Este de menționat că, determinând distincția clară între informații, denumite fapte, și opinii, denumite judecăți de valoare, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a remarcat că existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit.

48. **In cauza *Busuioc c. Moldovei***, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat la pct. 61 din hotărâre că, *”În practica sa, Curtea a făcut distincție între declarațiile de fapt și judecățile de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil probațiunii. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și încalcă însăși libertatea de opinie, care este o parte fundamentală a dreptului garantat de articolul 10 (a se vedea *Jerusalem v. Austria*, nr. 26958/95, § 42, ECHR 2001-II). Totuși, chiar atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei ingerințe poate depinde de faptul dacă există un substrat factologic suficient pentru declarația contestată, deoarece chiar și o judecată de valoare fără nici un substrat factologic care s-o susțină poate fi excesivă (a se vedea *De Haes and Gijssels v. Belgium*, citată mai sus, § 47, *Oberschlick v. Austria* (nr. 2), hotărâre din 1 iulie 1997, *Reports of Judgments and Decisions 1997-IV*, p. 1276, § 33)”*

49. Sub rezerva limitărilor prevăzute de **art. 10 CEDO**, conținutul oricărui mesaj adresat publicului trebuie să fie liber. Or, o societate democratică nu poate exista decât în măsura în care se bazează pe pluralism și pe o diversitate de idei.

50. *În consecință*, contestația urmează a fi respinsă, pe fond, ca fiind neîntemeiată.

51. *În lumina celor expuse*, solicităm declararea inadmisibilității Contestației, iar în cazul în care Comisia va considera că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate, atunci să respingă Contestația ca fiind neîntemeiată.

În drept,

1) Sediul materiei prezentei referințe cuprinde, dar fără a ne limita la: art. 1, 70, 91, 93, 98 și 101 Cod electoral; pct. 15 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1128/2023.

Eduard DIGORE,

Reprezentantul candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, desemnat de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, doamna Maia SANDU